

Fremsat den 23. februar 2024 af Marianne Bigum (SF) og Lisbeth Bech-Nielsen (SF)

Forslag til folketingsbeslutning

om, at virksomheder skal stille sikkerhed for miljøskade, og at forureneren betaler

Folketinget pålægger regeringen inden udgangen af 2024 at fremsætte et lovforslag til en bedre gennemførelse af miljøansvarsdirektivet, der afløser den aktuelle miljøskadelov og de kapitler om miljøansvar, der er indføjjet i de mange forskellige miljølove, så det meget klart fremgår af lovgivningen, at

- der er såvel en handleforpligtelse som et betalingsansvar, når der foreligger en risiko for – eller er indtrådt – en miljøskade.
- virksomhedens miljøansvar ikke skal afhænge af, om der forudgående er meddelt et påbud, idet betalingsansvaret (og ikke kun handlepligten) skal følge direkte af loven og de supplerende bekendtgørelsesregler.
- miljøansvaret er uafhængigt af, om virksomheden har stillet sikkerhed eller ej.
- virksomheden, hvor der er en særlig risiko for større miljøskader, pålægges at stille økonomisk sikkerhed for forebyggelse af miljøskaden såvel som oprydning og genopretning af miljøet og skader på ejendom i tilfælde af uheld, ophørt virksomhed eller konkurs. Det kan f.eks. ske gennem en forsikring.
- selskabets bestyrelse, direktion og hovedaktionær skal kunne stilles til ansvar, hvis sikkerhed mangler eller er utilstrækkelig, da der dermed foreligger en overtrædelse af loven.

Bemærkninger til forslaget

Forslaget fremsættes på baggrund af den truende miljøkatastrofe, der er forårsaget af Nordic Waste, herunder den deraf følgende risiko for, at samfundet skal dække omkostningerne til forebyggelse, bekæmpelse og genopretning af skaderne på natur, miljø, beboelse, og erhverv og infrastruktur.

Med henblik på at sikre, at almindelige borgere ikke kommer til at hænge på regningen for fremtidige miljøskader, bør regeringen fremsætte lovforslag med utvetydige regler, der i overensstemmelse med miljøansvarsdirektivet fastslår, at forurenere betaler.

Regeringen bør ligeledes fremsætte lovforslag med grundlæggende ændringer af de gældende danske regler om miljøansvar og miljøskade. Miljøbeskyttelseslovens regler om miljøgodkendelse (lovbekendtgørelse nr. 48 af 12. januar 2024) bør ændres, så der fremover stilles krav om sikkerhedsstillelse som en betingelse for, at en miljøgodkendelse til en virksomhed, der er forbundet med en særlig risiko for alvorlige miljøuheld, kan gives. Sikkerhedsstillelse kan ske i form af en forsikring, bankgaranti, spærret konto eller på anden måde og skal dække den fulde miljorisiko ved virksomhedens aktiviteter. Lovkravene skal indebære minimumsdækning for forskellige typer virksomheder. Kravet om sikkerhedsstillelse vil isoleret øge virksomhedens omkostninger, men vil til gengæld spare samfundet for udgifter i forbindelse med miljøuheld og øge virksomhedens incitament til at gennemføre forebyggende tiltag.

Regeringen opfordres desuden til at fremsætte et lovforslag til ændring af de kaotiske regler, der gennemfører miljøansvarsdirektivet (Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2004/35/EF af 21. april 2004) i dansk ret. Der bør fremsættes et lovforslag, der i modsætning til de aktuelle regler i miljøskadeloven (lovbekendtgørelse nr. 482 af 25. april 2022 om undersøgelse, forebyggelse og afhjælpning af miljøskader) og de kapitler om miljøansvar, der indgår i 17

miljølove, bliver en EU-konform og streng lovgivning om miljøansvar, der sikrer en fuldt dækkende gennemførelse af miljøansvarsdirektivet. Det skal i den forbindelse tydeliggøres, at de virksomheder, der driver godkendelsespligtige virksomheder, der indebærer en særlig risiko for miljøskader, altid har et umiddelbart og objektivt miljøansvar. Dette betyder, at det er virksomheden, der skal have ansvaret for forebyggende og afhjælpende foranstaltninger, der er nødvendige til afværgelse af miljøskader, uden at miljøansvaret skal være afhængigt af, at der meddeles et påbud af Miljøstyrelsen. Anvendelsen af de fremtidige miljøansvarsregler må ikke, som situationen er efter den gældende lovgivning, være afhængig af, om den ansvarlige virksomhed stiller den sikkerhed, som styrelsen forlanger. I overensstemmelse med miljøansvarsdirektivets klare regler og formål skal der indtræde et strengt ansvar, uafhængigt af om den opståede situation skyldes uheld, og uafhængigt af om miljøgodkendelser og andre tilladelser er overholdt. Miljøansvaret skal heller ikke kunne ophøre på grund af konkurs eller virksomhedsophør.

Miljøansvarsreglerne bør generelt revideres med henblik på at gøre lovgivningen mere anvendelig, jf. f.eks. anbefalingerne fra »Miljøansvarsreglerne – Rapport fra Overvågningsudvalget for miljøansvarsreglerne« (»Miljøansvarsreglerne – Rapport fra Overvågningsudvalget for miljøansvarsreglerne«. Miljøstyrelsen, Miljøprojekt nr. 1780, 2015), hvori der bl.a. står »at der ses nærmere på mulighederne for forenkling af miljøansvarsreglerne. Reglerne er i sig selv komplicerede og svære at administrere. Dette skal ses i sammenhæng med den store kompleksitet, der gælder for den samlede regulering på miljø- og naturområdet. Samtidig bør der tages stilling til mulige direktivstridige bestemmelser«. Virksomheder der, allerede i dag er omfattet af en vis sikkerhedsstillelse, omfattes af de reviderede bestemmelser, der foreslås med nærværende forslag.

Skriftlig fremsættelse

Marianne Bigum (SF):

Som ordfører for forslagsstillerne tillader jeg mig herved at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om, at virksomheder skal stille sikkerhed for miljøskade, og at forureneren betaler.

(Beslutningsforslag nr. B 121)

Jeg henviser i øvrigt til de bemærkninger, der ledsager forslaget, og anbefaler det til Tingets velvillige behandling.